

7 juni Leren doe je Samen in het Teylers Museum

Verslag door Hanneke Jelles

Op woensdagmiddag 17 mei opende Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander het splinternieuwe Lorentz Lab in Teylers Museum. Precies drie weken later zagen 40 educatie professionals in het kader van 'Leren doe je samen' hoe het oude laboratorium van Nobelprijswinnaar Hendrik Lorentz is omgetoverd tot een tijdreismachine. Medewerkers educatie, educatief ontwikkelaars, educatoren, opleiders, coördinatoren educatie en publieksbegeleiding, hoofden educatie, museaal begeleider of medewerker Publiekstaken: allemaal hebben ze te maken met het opleiden van de mensen die in hun instellingen de museumeducatie verzorgen.

Gastvrouwen Fieke Kroon en Indra Trautwein demonstreerden de Leren doe je Samen-groep 'De Lorentz Formule', een tour van 50 minuten waarmee leerlingen op theaterale wijze kennismaken met leven en werk van de beroemde natuurkundige. Mieke, die het lab 'bemant', is echt een schaap met vijf poten, vertelde Kroon: zij heeft een achtergrond in zowel techniek als onderwijs. Het Lorentz Lab is ontwikkeld door de Haarlemse theatermaker Riëks Swarte. De tour wordt drie maal daags gespeeld op vaste tijdstippen. Bezoekers krijgen het lab en de werkkamer van Lorentz te zien. 'Grande finale' is een bezoek aan een getrouwe replica van de 'ongemeen groote electrizeermachine' uit 1784, een replica waaraan drie jaar is gewerkt. De rondleiding was een prachtig begin van een intensieve en leerzame dag in en rond de historische Gehoorzaal van Teylers Museum

Inwerken

Na dit spectaculaire begin ging om half 11 de trainingsdag van start. Dagvoorzitter Aaike van Oord opende de trainingsdag en direct volgden vijf 5-minutenpresentaties over inwerken door Aaike van Oord (Museon), Fieke Kroon (Teylers), José de Jaeger (Natuurmuseum Fryslan), Mayan Smidt (Museon) en Loes Schippers (Twentse Welle). Bijvoorbeeld over het 'stage startpakket' dat Natuurmuseum Fryslan aan stagiaires verstrekt; met onder meer een evaluatieformulier, waarmee de stagiair zelf aan kan geven dat hij of zij toe is aan een beoordeling. Zo deelde iedereen z'n tips en trucs. Of over het (niet al te woest) betaald inwerken op het Museon, en het inhuren van lesgevers via het uitzendbureau. Wat te doen met kinderen die willen plassen - een, vier, allemaal? Hoe om te gaan met ouders die appen

of bellen - of met docenten die dat doen? 'Hoe dan ook, het belangrijkste is dat de kinderen zeggen: het was leuk in het Museon, we willen graag nog eens terugkomen.' Bij Twentse Welle/Roombeek Cultuurpark kun je voor de ene workshop senior zijn en voor de andere junior, afhankelijk van je ervaring.

Observeren

Na de koffie zette Welmoet

Damsma van Naturalis, Leiden de deelnemers aan het werk om hun observatietechnieken te verbeteren. Het in groepjes bekijken van een filmpje met een gezinsbezoek en een schoolbezoek, en het beoordelen van de museumdocent, was verhelderend: 'Je mist best veel of ziet het verkeerd', vond een deelnemer. 'Ik was bij open observeren niet zo kritisch, bleek,' vond een ander. 'Je switcht steeds van de mimiek van de leerling naar de interactie, daardoor zie je de lijn niet, omdat je op alles tegelijk let.'

Bij de eerste observatie werd vooral naar de docent gekeken, bij de tweede naar het kind, en bij de derde naar de mensen die eromheen stonden - 'Die waren fascinerend!'

Feedback geven

Na de lunchpauze volgden weer twee 5-minutenpresentaties, waarin in rap tempo werd neergezet hoe in de 13 musea die in Leren doe je Samen samenwerken het feedback geven

georganiseerd is. Dat varieerde van een informeel kopje koffie tot een zeer uitgebreide checklist. De presentaties werden gevolgd door een workshop feedback geven door Marcel Staring van de PABO Windesheim, Almere. De zaal volgde ademloos hoe Marcel en een vrijwilliger uit de zaal samen een lastige kwestie ontwaarden: hoe spreek je een vrijwilliger aan die niet naar je zin werkt, zonder die te kwetsen? Hoe houd je je professionele identiteit en je persoonlijke identiteit gescheiden? 'Die twee zijn verweven. Mensen pakken feedback op in hun persoonlijke identiteit op. Dat levert al gauw een brij aan emoties op waar je met elkaar niet uitkomt.' Met een aantal A4-tjes op de grond, waar Marcel en zijn vrijwilliger ook werkelijk van de ene plek naar de andere stapten, werd duidelijk hoe je iemand over zijn taak kunt aanspreken zonder dat hij zich als persoon aangesproken hoeft te voelen. Na de uitleg ging iedereen in groepjes een uur aan het werk om het geleerde samen uit te proberen.

Om even over vier uur liep de zaal weer vol en keek de groep gezamenlijk naar nog vier vijf-minuten presentaties. Marlies Kruf (Natuurmuseum Brabant), Tim van Wessel (Naturalis), Els Wennekendonk (Ecomare) en Hester Ketel (Universiteitsmuseum) vertelden hoe de trainingen in hun musea georganiseerd zijn. Tenslotte kregen de harde werkers allemaal een heerlijk ijsje en werd tijdens de borrel informeel doorgepraat over de indrukken van de dag. 'Afwisselend. Bevlogen en enthousiaste groep', 'Goede dag met veel interessante onderwerpen. 5 min presentaties zijn leuk.' Feedback geven en ontvangen van Marcel Staring was heel leerzaam en toepasbaar op ons werk', waren een paar opmerkingen.

